

“No sóc gens sociable”

Guillermina Motta ha aplegat tota la seva discografia i algunes cançons noves en el recopilatori de sis discos ‘Fent equilibris’. El repàs musical serveix també per parlar de política, de Cançó, de l’Ovidi i del país. A més deixa clar, malauradament per enèsima vegada, que no només va fer cuplets.

Els Motta de la Guillermina eren uns besavis italians que van emigrar cap a Puerto Rico, i que després s’instal·laren a Catalunya. Amb vint anys esdevingué la vuitena dels Setze Jutges, marcada per la cançó francesa i italiana, però sense oblidar els orígens i els seus poetes. Ella sí formà part del que s’anomenà la *gauche divine*, i tingué carnet socialista i tot. Ara, als seixanta anys, continua reivindicant la frivolitat i decantant-se cap a l’esquerra, tot i que es nega en rodó a donar suport públic a cap partit. Només veu capaç de seduir-la Iniciativa per Catalunya o Carod-Rovira, que potser podrien evitar el seu abstencionisme. Des de Catalunya Ràdio cultiva la ironia i xucla els sentiments i les complicitats als entrevistats. La música en directe ha quedat aparcada. I qui en vulgui saber més ja té el recopilatori.

—Després dels dos concerts de presentació del recopilatori, vol dir que tornarà a cantar en públic?

—No.

—No tornarà a cantar mai més, doncs?

—**Tampoc. Vaig deixar de fer bolos al 1989; el que passa és que no ho vaig dir a ningú. Primer perquè no tenia per què fer-ho. Però també perquè el problema de quan ho dius és que després fas un concert quan et dóna la gana i et recorden “no havies dit...?”. La manera: no dir-ho.**

—Per què va deixar de cantar?

—No m’agradava fer concerts, no cantava als llocs adequats al que jo sabia fer. Això, el fet que el meu fill era petit, i que feia coses a la ràdio,

va fer que ho deixés. A més, cantar és una cosa que neurotitzava, ja que estàs pendent de la veu i de moltes coses, i la ràdio em permetia fer el que volia, com per exemple, de nit, estar a casa. No m’agrada gens sortir de nit.

—Contràriament a la imatge que té d’hedonista...

—És que ho sóc molt, però a casa. Jo ja vaig sortir de nit, moltíssim. Però després m’han vingut de gust altres coses. I no sóc gens sociable, enganyo. Mai no m’ha agradat fer vida social.

—En canvi treballa a la ràdio, on l’escolta molta gent.

—Sí, però això sí que m’agrada, i allà no he d’estar amb molta gent. He fet entrevistes molts anys. I com que jo he estat molt tímida tota la vida, i encara que ningú no s’ho cregui m’és igual, l’entrevista em servia per preguntar coses a les persones que a mi m’interessaven, i que no hagués pogut preguntar sense un micròfon pel mig.

—Ha titulat el recopilatori *Fent equilibris*. Encara en fa?

—Sempre se n’han de fer, si es vol estar una mica bé. El que passa és que cada vegada trobo l’equilibri sense haver-ne de fer tants. Quan s’és jove cal fer molts més equilibris per ser un mateix, perquè les coses són molt més difícils, i sobretot si es ve d’una educació repressora i una dictadura.

—També té més inconsciència o més capacitat d’arriscar-se.

—No, no, jo crec que m’arrisco més ara, i a més no em fa la por d’abans.

—Fer un recopilatori és inevitable que sigui un acte nostàlgic. Vostè ho és?

"Jo no he tingut mai por a fer-me gran. És un tòpic, però per a mi l'edat bona comença a partir dels 46 anys."

—Gens! He hagut de tornar a escoltar les primeres èpoques, però amb una vegada n'he tingut prou. Jo no m'escolto mai, perquè un cantant que es posi els seus discos ha d'estar una mica malament del cap.

—Què ha descobert en aquest procés?

—A les primeres gravacions hi ha molta ingenuïtat, però representa com era jo i molta gent en aquella època. I ho he posat sense vergonya.

—Amb el recopilatori es pot comprovar que ha fet de tot, però l'etiqueta que li penja és la de cupletista. Per què?

—Només vaig fer un disc de cuplets, però va tenir molt d'èxit, perquè fins aleshores la Cançó catalana era molt seriosa. Va ser una recuperació del que cantaven els avis abans de la guerra. Però he fet moltes altres coses.

—Una d'aquestes coses era quan al principi feia les pròpies cançons.

—Però va arribar un moment que tenia molt respecte per la lletra escrita i vaig pensar que no en sabia, i no en vaig fer més.

—Ha inclòs el tema "No senyors, ja no tinc vint anys". S'hi sent identificada?

—M'agrada molt. Diu: "No senyors, ja no tinc vint anys/ als vint anys s'és petit/ i no he caigut mai al parany de tenir por a la nit." És a dir, por a fer-se gran, i jo tampoc no n'he tingut mai. És un tòpic, però per a mi l'edat bona comença a partir dels quaranta-sis anys.

—I la joventut, què?

—És una altra cosa. Els que vam viure sota una dictadura havíem de treure'ns del damunt tot el que ens havien ensenyat i reeducar-nos. Això és una feinada i provoca moltes inseguretats.

—Diuen que ara hi ha un ressorgiment de la Cançó. Ho creu?

—No ho sé. Però els que canten en català avui ho tenen molt difícil, molt més que nosaltres. Ara el que més interessa és la qüestió econòmica, a part que hi ha molta presència de moltes altres coses. A més, a diferència d'aleshores, els realitzadors, per exemple de TVE, ja no criden cantants catalans. I de fet a Catalunya tampoc.

—I què li diria al director de TV3 perquè fes un programa de Cançó?

—És que no fa pas gaire em deien des d'una televisió pública que la gent canviava de canal quan sortien músics. I això s'ha demostrat que no és així amb *Operación triunfo*. Per tant, potser s'ho haurien de replantejar i fer un programa de música ben fet. I sobretot, que cantin en directe.

—Parlant de la Cançó, un dels personatges més oblidats fa uns anys i més recuperats ara és Ovidi Montllor. Per què creu que ara tothom el recorda?

—L'Ovidi va estar deu anys sense gravar. Per què? Ell feia cançons estúpides i deia els poemes com poca gent els ha dit. Però no es guanyava la vida amb això, cosa que li dolia molt. I ara, vinga a fer discos de l'Ovidi. El seu silenci forçat va ser una qüestió política i em sembla immoral. És una mena de deixadesa. Per cert, jo quan em morí no vull ni un sol homenatge. No vull res, i el recopilatori ja l'he fet jo. El que va passar em va indignar molt i els homenatges que se li van fer quan estava malalt, també. I ell en el fons no n'estava content. Em deia que "si em fan tants homenatges

és que dec estar molt malalt". I quan em dius si tornaria a cantar, és que de l'any 1989 a ara no ha canviat res.

—Entrem més en la qüestió política.

Com veu el país?

—Quin país?

—El nostre.

—No només aquest país, sinó que ho veig tot molt malament. És allò que diuen a la pel·lícula *Los lunes al sol*: "Tot el que ens van dir del comunisme és mentida, però encara hi ha una cosa pitjor, i és que tot el que ens van dir del capitalisme és veritat." L'únic que importa és la pela i el poder, i ho veig tot bastant negre. Els valors pels quals creia que treballava no són els d'ara. Alguna cosa hem fet malament.

—Però si bé és cert que si no li agrada el president dels EUA ni el de l'FMI no els pot votar, sí que ho pot fer amb el president de la Generalitat o de l'Ajuntament de Barcelona, on viu.

—Això tu, si vols votar.

—Però vostè va militar al PSC...

—Abans de l'entrada a l'OTAN; després me'n vaig desfer.

—Però va donar suport a Maragall per a l'alcaldia. Ara ho tornarà a fer a la Generalitat?

—Jo ja fa molts anys que no dono suport a ningú.

—Què la va desenganyar?

—No, no és per Maragall ni per ningú, és que no vull donar suport públic a cap partit polític.

—Per què?

—No estic d'acord amb cap d'ells. Parlo d'aquí; a l'estat espanyol he d'estar tot el dia votant "en contra de". Perquè, és clar, per treure aquell tío hauré de votar el que sigui. Desgraciadament el PSOE i el PP són com els demòcrates i els republicans als EUA; canviarà, però no d'una manera brutal. Ara, entre un Clinton i un Bush hi ha una diferència, com n'hi ha entre Zapatero i Aznar, ni que sigui de formes. Encara que jo no estic d'acord amb moltes coses que han fet, com el pacte PP-PSOE per la il·legalització de Batasuna, als quals d'altra banda no puc veure.

—Per què no li sembla bé aquest pacte?

"No sóc gens nostàlgica. No m'escolto mai, perquè un cantant que es posí els seus discos ha d'estar una mica malament del cap."

—Perquè només reforça la posició del terrorisme. La solució passa pel diàleg, per molt que et toqui la pera parlar amb una persona. El Govern del PP és terrible; és el que dona la dreta i la majoria absoluta. Que posin la bandera espanyola de dos-cents metres m'és igual. Però és la manera. És allò de "o estàs amb mi o en contra meu". O allò altre de "la Constitució no es pot tocar". Com que no es pot tocar? Què vol dir que tocar-la és ser deslleial?, amb qui?, amb Aznar? Home, per favor, estic de constitucions, monarquies i de tot fins al gorro! A mi ningú no m'ha preguntat mai si vull una monarquia, i que consti que no tinc res en contra de la persona del rei, que se'l veu un senyor molt simpàtic. Però és que és tan anacrònic, això...

—No veu solució enlloc?

—Compte, jo no dic que no s'hagi de fer res. Hem de treballar sempre des d'on som perquè les coses millorin. Com deia Tierno Galván, un ha de començar per un mateix, després la seva casa, després el seu barri i després ampliar-ho.

—Parlava del demòcrates dels EUA. Una altra artista va donar suport a un presidenciable d'aquell partit, la Barbra Streisand. Encara li agrada tant?

—És que té una veu meravellosa. Però m'agraden altres cantants, totes, però d'abans, com la Streisand o la Garland. I sobretot gent com la Barbara, el Jacques Brel o la Chavela Vargas. O el George Harrison.

—I d'ara?

—[Pausa...] Quedaré fatal perquè ara mateix no m'en surt cap... Cada vegada que surt un disc de la Mina, me'l compro. O del Paolo Conte. D'aquí també m'agrada bastant una cantant catalana que es diu Névoa, que canta fados. I en castellà la Luz Casal. I altres com Raimon, la Maria del Mar, Serrat, Els Pets o Jordi Batiste.

—Té fama de barcelonista. És certa?

—No, és falsa.

—No és extrovertida, no és barcelonista, no feia només cuplets, no surt de nit... Totes les fames que li atribueixen són falses? La frivolitat també?

—Sí que sóc frívola. La frivolitat és el que fan persones que es preocupen molt pel que passa al seu voltant. Una cosa és això i l'altra la superficialitat. La superficialitat no m'interessa; per això no surto gaire. Però la frivolitat és molt sana i bàsica per sobreviure.

—Per acabar. Ha estat sincera?

—Sí, totalment.

Oriol Corticans